

GS Beslisdocument: Besluitvorming GS

GS-Vergaderdatum 28 oktober 2025	Bespreking Besluitvormend	Vertrouwelijk Nee
Akkoord Concerncontrol	Urgent Nee	Case/documentnummer /
Programma Landbouw en Voedsel		Portefeuillehouder de heer M.P.M. Oudenhoven
Opdrachtgever/Programmamanager de heer 5.1.2.e		Telefoon/email 5.1.2.e 5.1.2.e @brabant.nl
Auteur mevrouw 5.1.2.e		Telefoon/email 5.1.2.e 5.1.2.e @brabant.nl
Onderwerp Afhandelen aanvragen stalderingsbewijzen		

Voorstel

- De in december 2024 ingediende aanvragen om voorlopige stalderingsbewijzen op grond van de beleidsregel Omgevingsrecht Noord-Brabant af te wijzen;
- Hierop een uitzondering te maken voor de aanvragen die betrekking hebben op de realisatie van uitlopen voor pluimvee om te voldoen aan het Beter Leven Keurmerk en waar geen sprake is van uitbreiding van dieraantallen.
- De besluiten om af te wijzen op grond van voorstel 1 op te dragen aan de programma manager Landbouw en Voedsel
- De besluiten om een uitzondering te maken op grond van voorstel 3 ter besluitvorming aan GS aan te bieden.

Tekst Openbare Besluitenlijst

PM

Naam woordvoerder: 5.1.2.e

Aanleiding en doel

Binnen onze provincie kennen we de stalderingsregeling. Deze is opgenomen in de Beleidsregel omgevingsrecht Noord-Brabant. De stalderingsregeling vereist dat bij uitbreiding van veehouderijen elders in hetzelfde stalderingsgebied stallen worden gesloopt. Bij een uitbreiding van de oppervlakte van een hokdierenverblijf is een stalderingsbewijs een van de voorwaarden om een omgevingsvergunning te kunnen verkrijgen. Voor iedere toename van 10 vierkante meter hokdierenverblijf moet binnen hetzelfde stalderingsgebied, 12 vierkante meter gesloopt zijn, of 20 vierkante meter herbestemd zijn.

In december 2024 zijn 83 aanvragen ingediend voor een voorlopig stalderingsbewijs. Slechts 9 daarvan voldoen aan de beleidsregel omgevingsrecht en zijn inmiddels afgehandeld. De overige 74 aanvragen voldoen niet aan de gestelde voorwaarden en moeten in principe worden afgewezen.

Sinds 1 januari 2024 is de stalderingsregeling gewijzigd. Het is niet meer toegestaan dat bedrijven die al hebben deelgenomen aan een Subsidieregeling, zoals de sanering varkenshouderijen (Warme sanering), staloppervlakte inzetten voor deze regeling. Dit voorkomt dat ondernemers een dubbele vergoeding vanuit de overheid kregen.

Omdat door de beperkte beschikbaarheid van de 'reguliere' stalderingsmeters door andere beëindigingsregelingen in de agrarische sector en de doorlooptijd van landelijke regelingen de uitbreiding van hokdierverblijven werd bemoeilijkt, is begin 2024 aan de adviseurs gecommuniceerd dat er een coulanceperiode van een half jaar zou gelden voor stalderingsmeters afkomstig van deelnemers aan de Warme saneringvarkenshouderij. Dit onder de voorwaarde dat aan alle overige beleidsregels moet worden voldaan. Ook na dat half jaar kwamen nog vragen binnen en in de veronderstelling dat dit nog slechts enkele aanvragen zou betreffen is in december 2024 aan de betreffende adviseurs via de mail en telefonisch gecommuniceerd om de coulanceperiode onder dezelfde voorwaarden te verlengen tot 1 januari 2025. In december 2024 zijn er vervolgens 83 aanvragen ingediend.

Bij een eerste beoordeling van de aanvragen blijkt dat 74 aanvragen niet voldoen aan alle voorwaarden uit de beleidsregel en daarmee niet in aanmerking kunnen komen voor een voorlopig stalderingsbewijs.

Alvorens de grote hoeveelheid aanvragen in mandaat af te handelen is ervoor gekozen om dit dossier eerst in uw college ter besluitvorming voor te leggen. Daarbij is het voorstel om een uitzondering te maken voor aanvragen die betrekking hebben op realisatie van uitlopen voor pluimvee om te voldoen aan het Beter Leven Keurmerk zonder dat er sprake is van uitbreiding van het aantal dieren en de oppervlakte waarmee wordt uitgebreid beperkt is. Er moet nog per aanvraag worden beoordeeld of hiervan sprake is hetgeen een zorgvuldige individuele beoordeling vereist.

Argumenten

1.1 De dierenverblijven waarmee wordt gestaldeerd zijn in veel gevallen niet gedurende drie van de afgelopen vijf jaar onafgebroken bedrijfsmatig gebruikt, wat een harde eis is in de beleidsregel omgevingsrecht.

In de meeste aanvragen wordt gebruik gemaakt van stalderingsmeters die afkomstig zijn van bedrijven die hebben deelgenomen aan de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (Warme sanering). Op grond van deze regeling gold een saneringsverplichting naar aanleiding waarvan de stallen in 2021/2022 zijn gesloopt. Aan de eis dat de stallen gedurende drie van de afgelopen vijf jaar bedrijfsmatig in gebruik moeten zijn geweest kan dan niet meer worden voldaan. Bij het verlengen van de coulance tot 1 januari 2025 is duidelijk gecommuniceerd dat aan de overige vereisten uit de beleidsregel Omgevingsrecht voldaan moet worden. De aanvragen dienen dus in principe geweigerd te worden.

1.2 Sinds juli 2023 was bekend dat zowel de voorwaarde over de cumulatie met subsidieregelingen en de voorwaarde over de peildatum aangepast zou worden.

Bedrijven hebben ruimschoots de tijd gehad om hierop te anticiperen.

1.3 Doel van de stalderingsregeling is het voorkomen van een verdere concentratie van vee en het tegengaan van (verdere) leegstand. Als de aanvragen gehonoreerd zouden worden, worden deze doelen niet behaald.

Een aantal aanvragen ziet op een toename van het aantal dieren. Omdat de stallen waarmee wordt gestaldeerd toch al gesloopt moesten worden, wordt ook niet bereikt dat verdere leegstand wordt voorkomen. Met de aanvragen zijn aanzienlijke uitbreidingen gemoeid. Op basis van de gegevens uit de aanvragen komen we voor pluimvee op circa 45.000 m² uitbreiding (gem. 2158 m²). Rundvee op 8700 m² (gem. 2192 m²). Varkens op 100.000 m² (gem. 1829 m²) en voor 1 geitenhouderij op 4164 m². Gemiddeld is 8,45 euro per m² betaald en ging het gemiddeld per stalderingsaanvraag om 20.000 euro. Volgens de adviseurs gaat het in circa 20% van de aanvragen om uitbreidingen met overdekte uitlopen zonder uitbreiding van dieraantallen om te kunnen voldoen aan het beter leven keurmerk.

1.4 Afwijken van de beleidsregel is een discretionaire bevoegdheid van GS, als een bepaling onredelijk uitpakt voor de individuele aanvrager.

Inherent aan die afweging is dat afwijken alleen mogelijk is in incidentele, onvoorziene omstandigheden. Deze afweging is gemaakt waaruit blijkt dat, buiten de verzoeken die samenhangen met uitlopen bij vleeskuikenbedrijven, er geen reden is om de verzoeken toe te wijzen.

1.5 Uitbreidingen van bedrijven zijn op dit moment nagenoeg onmogelijk zijn vanwege de problematiek omtrent het verlenen van omgevingsvergunningen voor Natura 2000-activiteiten. De gevolgen voor de bedrijven van het afwijzen van de verzoeken zijn op dit moment beperkt.

1.6 Wijziging van de beleidsregel met alleen als doel dat het daarmee mogelijk wordt de aanvragen toe te kunnen wijzen, is juridisch niet houdbaar.

Een wijziging moet onderbouwd worden vanuit doel of uitvoerbaarheid van de regeling en niet om een groep ondernemers/adviseurs tegemoet te komen. Dit biedt dus geen oplossing voor het probleem.

2.1 Voor de vleeskuikenbedrijven kan gesteld worden dat deze een groter belang hebben bij het wel kunnen gebruiken van de stalderingsmeters ten opzichte van andere bedrijven omdat Nederlandse Supermarkten hebben besloten dat alleen nog vlees van kippen wordt verkocht dat voldoet aan het Beter Leven-keurmerk.

Om te kunnen deelnemen aan dit keurmerk moet bij een bedrijf een uitloop aanwezig zijn. Het niet kunnen realiseren van een dergelijke uitloop vanwege het ontbreken van stalderingsmeters heeft tot gevolg dat de vleeskuikens op een laagwaardigere manier worden gehouden en het vlees veelal naar het buitenland geëxporteerd zal worden. Dit is zowel vanuit bedrijfseconomisch oogpunt als vanuit het oogpunt van dierenwelzijn ongewenst. Gelet op de doelen van de stalderingsregeling is daarbij wel relevant dat geen sprake is van een toename van de dieren aantallen en dat de oppervlakte waarmee wordt uitgebreid relatief beperkt is.

Kanttekeningen

1.1 In januari 2025 is aan adviseurs telefonisch meegedeeld dat afwijzing van de aanvragen wordt overwogen vanwege het niet voldoen aan de eisen uit de stalderingsregeling.

Dit leidde tot verontwaardigde reacties, dreiging met juridische stappen en het informeren van Provinciale Staten. Adviseurs hadden verwacht dat de regeling zou worden aangepast. Bij afwijzing is het zeer waarschijnlijk dat er vragen aan de politiek zullen worden gesteld vanuit de adviesbureaus. Er is eerder namens verschillende adviseurs al een brief ingekomen over deze kwestie. Ook zullen er vermoedelijk bezwaar- en beroepsprocedures gestart worden. Op 20 augustus 2025 heeft er een gesprek met enkele adviseurs plaatsgevonden en gedeputeerden Oudenhoven en Dirken. Dit heeft echter niet tot andere inzichten geleid.

1.2 De uitbreidende ondernemers hebben inmiddels stalderingsmeters gekocht (op eigen risico) die bij afwijzing niet meer elders inzetbaar zijn.

Men zal deze "schade" op de provincie willen verhalen (schatting volgens adviseurs ca.10 miljoen en er is voor ca 1,7 miljoen aan stalderingsmeters aangekocht door de verschillende aanvragers).

Risico op toewijzing schatten wij echter laag in, omdat adviesbureaus voor eigen rekening en risico's meters hebben aan- en verkocht. Daarnaast is een schadepost van een dergelijke omvang zeer onwaarschijnlijk.

1.3 Mogelijkheden tot uitbreiding van een hokdierverslijf zijn op dit moment nagenoeg nihil aangezien er nauwelijks 'reguliere' stalderingsmeters beschikbaar zijn als gevolg van allerlei beëindigingsregelingen. Als geen stalderingsbewijzen worden afgegeven kunnen de betreffende veehouderijen de door hun gewenste ontwikkeling niet uitvoeren. Evaluatie van de stalderingsregeling is nodig onder de nieuwe omstandigheden, dit is gepland voor Q1 2026.

Bevoegdheid

GS is bevoegd om de aanvragen voor stalderingsbewijzen af te wijzen dan wel toe te kennen.

Op grond van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan van een beleidsregel worden afgeweken door GS als sprake is van gevolgen die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen

De programmamanager Landbouw en Voedsel is gemandateerd om aanvragen om voorlopige stalteringsbewijzen af te wijzen.

Financiën en relatie met begroting

Er is geen relatie met de begroting.

Kosten/opbrengsten verbonden aan dit voorstel

Jaar	Bedrag	Ten laste/gunste van post	Product

Risico's en gevolgen

Juridisch: De argumenten en risico's zijn opgenomen in het dossier.

Opgesteld in samenwerking met: 5.1.2.e

Financieel:

Niet van toepassing

Opgesteld in samenwerking met:

Europees:

Niet van toepassing

Opgesteld in samenwerking met:

Strategie & Kennis:

Niet van toepassing

Opgesteld in samenwerking met:

Personele capaciteit:

Niet van toepassing

Opgesteld in samenwerking met:

Concerncontrol:

Opgesteld in samenwerking met: 5.1.2.e

Actieve communicatie:

We laten na de besluitvorming in GS aan de adviseurs weten wat we hebben besloten. Daarna zullen alle aanvragers een besluit ontvangen op hun aanvraag.

Opgesteld in samenwerking met: 5.1.2.e

Urgent

Nee

Bijlage(n)

Corsa stuknummer document

Bijvoegen voor GS

